

Palemonas, nekirčiuotas tekstas, 12 punktų

ŽEMAITĖ. MARTI.

– NIEKO NEVEIKSI, MATUŠĖLE, REIK LEISTI JONUKUI VESTI; tegul ieško mergos su gera dalia... apsimokėsim šiek tiek skolas... Negali niekur nė nosies iškišti, labiausiai karčiamoje, kaip apstos, vienas – palūkų, kitas – šieno, pasėlio; kitas vėl, kaip velnias, prisipyręs kamantinės: „Kuomet atiduosi? Kuomet atiduosi?“, rodos, kad nieko daugiau nė šnekėti nebemoka.

– Užtat ko valkiojies po karčiamas? – prikišo pati.

– Kažin kaip nenorėtumei eiti, bet kaip apstos mieste, tai nemitęs turi vesties ant puskvortės. Bepigu dar, kad to užtektų. Tas prie to, tas prie to, beveizint į kelis butelius įvarę, o kaip pasigers – tikri velniai: įmanytų suplėšyti už tas bieso skolas... Atiduosiu gyvenimą, tesižino vaikas, tegul mokėsis, niekur nebesikišiu.

– Kaipgis, kaipgis, to betrūko! Atiduok viską, paskui vaikas bevardžios mus už čiupros! Aš neduosiu, neužleisiu, kol tik gyva! – šaukė pati, kaskart didžiau įniršdama. – Nepaduosiu samčio, nenoriu ponios ant savo galvos, aš nemeilysiu kąsnio iš marčios rankų, to nebus, neprašau!

– Na, na, na, tarškėk netarškėjusi, kaip žydo ratai! Gyvenk, gyvenk, nepaduok, o kaip ištaksavos skolininkai, bus tau šmikšt per dantis! Bene tau marti sprandą nusuks? Nelaidyk liežuvio – ir bus gerai.

– Dėl mano liežuvio išsiteks marti, – atšovė pati, – bet tau tai užruks, nebeturėsi iš ko sprogti. Kas padarė tas skolas? Mažne visą gyvenamą pravarei per gerklę! Ar negalėtumei dar gyventi, dorai elgdamos? Maušas, berods, prakuto, bet tu nustumai. Ant galo, marčią užsodinsi ant sprando, palauk, išmanysi tu!..

– Tylėk, na! – sušuko vyras. – Tuoį pačiu gauni į snukį! Kaip sakau, taip ir bus. Jonukas ves, gaus paspirtį ir galėsime gyventi, kaip gyvenę.

– Nebent taip, tai priduosiu, – tarė motina. – Aš šeimininkausiu, o marti tegul sau būna ant šalies, parsineš sau duonos.

– Liepsiu Jonukui pasiprašyti Mataušą į piršlius, – šnekėjo tėvas, – ir tegul eina pas Driežo Katrę; nors nelabai aiški, bet pinigai, kaip jei rankoje. Duoda keturis šimtus, ir dalis nemaža, o mano gyvenimas nors ir apgriuvęs, bet žemė gera. Nečiaudės Driežas, ogi ir Jonukas ar ne vyras... ir iš stuomens, ir iš liemens, patiks mergai.

– Šitaigis tau! Ką gi beišsiskyręs tą pajuodėlę, didnosę, pataikūnę, valiūkę! – pakilo šaukti pati. – Išlepinta, išpustyta, išsitaisiusi, tratanti, muslinuota, krakmoluota, ir eis pastyrusi, kaip pūslė. Negana į bažnyčią išsikvarkliuoja, bet ir po namus išsipuošusi, kaip pana. Eis šieno grėbti – apvalkėlis baltas, skepetėlis, prikyštėlė išdailinta, kaip iš pieno plaukusi! Ar tat kurią dieną bus šeimininkė? Visa išskyla, kad išeina su grėbleliu, o po namus, sako, nepasiima nė kokio darbelio, tik šlavinėties, plovinėties, tai įsės į stakles, tai siuvinėlį nusitvers, vis niekniekius, o sunkauso darbo nieko. Tfu! Tokios lengvadarbės neprašau. Man nereik cackų pacackų! Man reik tokios pat purvabridės, kaip ir aš pati!

– Na, motin, ką tu čia pliauški? Kas gi tuos darbus nudirba? Juk Driežas kitos mergos nesamdo, Katrikė viena tėra; tėvas toks šnerkšlys, spaudžia prie darbo, kaip pašėlęs.

ŽEMAITĖ. MARTI.

– NIEKO NEVEIKSI, MATUŠĖLE, REIK LEISTI JONUKUI VESTI; tegul ieško mergos su gera dalia... apsimokėsim šiek tiek skolas... Negali niekur nė nosies iškišti, labiausiai karčiameje, kaip apstos, vienas – palūky, kitas – šieno, pasėlio; kitas vėl, kaip velnias, prisispyręs kamantinės: „Kuomet atiduosi? Kuomet atiduosi?“, rodos, kad nieko daugiau nė šnekėti nebemoka.

– Užtat ko valkiojies po karčiamas? – prikišo pati.

– Kažin kaip nenorėtumei eiti, bet kaip apstos mieste, tai nemitęs turi vesties ant puskvortės. Bepigu dar, kad to užtektų. Tas prie to, tas prie to, beveizint į kelis butelius įvarę, o kaip pasigers – tikri velniai: įmanyty suplėšyti už tas bieso skolas... Atiduosiu gyvenimą, tesižino vaikas, tegul mokėsis, niekur nebesikišiu.

– Kaipgis, kaipgis, to betrūko! Atiduok viską, paskui vaikas bevadžios mus už čiupros! Aš neduosiu, neužleisiu, kol tik gyva! – šaukė pati, kaskart didžiau įniršdama. – Nepaduosiu samčio, nenoriu ponios ant savo galvos, aš nemeilysiu kąsčio iš marčios rankų, to nebus, neprašau!

– Na, na, na, tarškėk netarškėjusi, kaip žydo ratai! Gyvenk, gyvenk, nepaduok, o kaip ištaksavos skolininkai, bus tau šmikšt per dantis! Bene tau marti sprandą nusuks? Nelaidyk liežuvio – ir bus gerai.

– Dėl mano liežuvio išsiteks marti, – atšovė pati, – bet tau tai užruks, nebeturėsi iš ko sprogti. Kas padarė tas skolas? Mažne visą gyvenamą pravarei per gerklę! Ar negalėtumei dar gyventi, dorai elgdamos? Maušas, berods, prakuto, bet tu nusmukai. Ant galo, marčių užsodinsi ant sprando, palauk, išmanysi tu!..

– Tylėk, na! – sušuko vyras. – Tuoj gauni į snukį! Kaip sakau, taip ir bus. Jonukas ves, gaus paspirtį ir galėsime gyventi, kaip gyvenę.

– Nebent taip, tai priduosiu, – tarė motina. – Aš šeimininkausiu, o marti tegul sau būna ant šalies, parsineš sau duonos.

– Liepsiu Jonukui pasiprašyti Mataušą į piršlius, – šnekėjo tėvas, – ir tegul eina pas Driežo Katrę; nors nelabai aiški, bet pinigai, kaip jei rankoje. Duoda keturis šimtus, ir dalis nemaža, o mano gyvenimas nors ir apgriuvęs, bet žemė gera. Nečiaudės Driežas, ogi ir Jonukas ar ne vyras... ir iš stuomens, ir iš liemens, patiks mergai.

– Šitaigis tau! Ką gi beišsispyręs tą pajuodėlę, didnosę, pataikūnę, valiūkę! – pakilo šaukti pati. – Išlepinta, išpustyta, išsitačiusi, tratanti, muslinuota, krakmoluota, ir eis pastyrusi, kaip pūslė. Negana į bažnyčių išsikvarkliuoja, bet ir po namus išsipuošusi, kaip pana. Eis šieno grėbti – apvalkėlis baltas, skepetėlis, prikyštėlė išdailinta, kaip iš pieno plaukusi! Ar tat kurią dieną bus šeimininkė? Visa išskyla, kad išeina su grėbleliu, o po namus, sako, nepasiima nė kokio darbelio, tik šlavinėties, plovinėties, tai įsės į stakles, tai siuvinėlį nusitvers, vis niekniekius, o sunkauso darbo nieko. Tfu! Tokios lengvadarbės neprašau. Man nereik cackų pacackų! Man reik tokios pat purvabridės, kaip ir aš pati!

– Na, motin, ką tu čia pliauški? Kas gi tuos darbus nudirba? Juk Driežas kitos mergos nesamdo, Katrikė viena tėra; tėvas toks šnerkšlys, spaudžia prie darbo, kaip pašėlęs.

Palemonas, kirčiuotas tekstas, 12 punktų

ŽEMAĪTĖ. MARTĖ. LIETUVIŲ KALBŲ KOMISIJA. ŪKININKO PATARĖJAS –
Niėko neveĩksi, matušėle, reĩk lėisti JONŪKUI vėsti; teguĩ ıeško mergųs sũ gerà dalià...
Apsimokėsim šiek tíek skolàs... Negali niėkur nė nųsies iškĩšti, labiàusiai karčiamojė, kaip
apstųs, víenas – palũkũ, kĩtas – šiėno, pasėlio; kĩtas vėl, kaip vėlnias, prisispĩręs kamantinė:
„Kuomėt atidũosi? Kuomėt atidũosi?“ rųdos, kàd niėko daugiaũ nė šnekėti nebemųka.

– Užtàt kų vàlkiojies pų kařčiamas? – prikišo patĩ.

– Kažĩn kaip nenorėtumei eĩti, bėt kaip apstųs miestė, taĩ nemĩtęs turĩ vėsties aĩt
pũskvortė. Bepigũ dár, kàd tų užtėktũ. Tàs priė tų, tàs priė tų, bevėizint ĩ kelĩs bũtelius
ĮVÀRĘ, ų kaip pasigeřs – tikrĩ velniaĩ: ĩmanýtũ suplėšyti už tàs biėso skolàs... Atidũosiu
gyvėnimà, tesižĩno vaĩkas, teguĩ mokėsis, niėkur nebesikĩšiu.

– Kaipgis, kaipgis, tų betrũko! Atidũok vĩskà, paskuĩ vaĩkas bevadžiųs mũs už ĉiuprųs!
Àš nedũosiu, neužlėisiu, kųl tik gyvà! – šaukė patĩ, kaskařt didžiaũ ĩniršdamà. – Nepadũosiu
sámčio, nenųriu poniųs aĩt sàvo galvųs, àš nemėilysiu kàsnio iš marčĩų raĩkũ, tų nebũs,
neprašau!

– Nà, nà, nà, tarškėk netarškėjusi, kaip žĩdo rãtai! Gyvėnk, gyvėnk, nepadũok, ų kaip
ištaksavųs skųlininkai, bũs táu šmĩkšt pėř dantis! Benė táu martĩ spràndà nusũks? Neláidyk
liežũvio – ĩr bũs geraĩ.

– Dėl mào liežũvio išsitėks martĩ, – atšųvė patĩ, – bėt táu taĩ užrũks, nebeturėsi iš kų
sprųgti. Kàs padàrė tàs skolàs? Màžne vĩsà gyvėnimà pravareĩ pėř gėrkľė! Ař negalėtumei dár
gyvėnti, doraĩ eĩgdamos? Maũšas, berųds, prakũto, bėt tũ nusmukaĩ. Aĩt gãlo, marčĩà
užsodĩsi aĩt spràndo, palàuk, ĩšmanýsi tũ!..

– Tylėk, nà! – sušũko výras. – Tuųj gáuni ĩ snũkĩ! Kaip sakaũ, taĩp ĩr bũs. Jonũkas vės,
gaũs pãspirtĩ ĩr galėsime gyvėnti, kaip gyvėnė.

– Nebeĩt taĩp, taĩ pridũosiu, – tãrė mųtina. – Àš šeimininkàusiu, ų martĩ teguĩ sáu bũna
aĩt šaliės, parsinėš sáu dũonos.

– Liėpsiu Jonũkui pasiprašýti Mataũšà ĩ piršliũs, – šnekėjo tėvas, – ĩr teguĩ eĩna pàs
Drėėžo Kãtrę; nųrs nelabaĩ áĩški, bėt pinigai, kaip jėi raĩkoje. Dũoda kėturis šimtũs, ĩr dalĩs
nemažà, ų mào gyvėnimas nųrs ĩr apgriũvęs, bėt žėmė gerà. Nečĩáudės Drėėžas, ųgi ĩr
Jonũkas ař nė výras... ĩr iš stuomeĩs, ĩr iš liemeĩs, patĩks meřgai.

– Šitaigis táu! Kà gĩ beĩssiskýręs tã pajũodėľė, didnųsė, pataikũnė, valiũkė! – pakĩlo
šaukti patĩ. – Išľėpinta, ĩspustýta, ĩšsitaĩsusi, trãtanti, muslinũota, krakmolũota, ĩr eĩs pastýrusi,
kaip pũslė. Neganà ĩ bažnýčĩà išsikvarkliũoja, bėt ĩr pų namũs išsipuųšusi, kaip panà. Eĩs šiėno
grėbti – apvalkėlis báltas, skepetėlis, prikyštėľė išdãilinta, kaip iš píeno plaũkusi! Ař tãt kurià
diėnà bũs šeiminiĩkė? Visà iškyla, kàd išėina sũ grėbleliũ, ų pų namũs, sãko, nepasiima nė
kųkio darbėlio, tik šlavĩnėties, plovinėties, taĩ ĩsė ĩ stakleľė, taĩ siuvinėľĩ nusitvėrs, vĩs
niėkniekĩus, ų sunkaũs dárbo niėko. Třũ! Tokiųs lengvadařbė neprašau. Mán nereĩk cãckũ
pacãckũ! Mán reĩk tokiųs pãt purvãbridė, kaip ĩr àš patĩ!

– Nà, mųtin, kà tũ ĉià pliauškĩ? Kàs gĩ tuųs dárbus nudĩrba? Jũk Drėėžas kitųs mergųs
nesamdo, Katrikė vienà tėrà; tėvas tųks šnerkšľỹs, spãudžia priė dárbo, kaip pašėľęs.